

Του **ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΚΟΝΤΗ**
a.kontis@realnews.gr

«**Η** ιστορία περί αιώνιας εθνικής ύπαρξης είναι για εμένα μια τρελή ιστορία. Αυτή η παράλογη σύνδεση μεταξύ του σύγχρονου έθνους μας με τον Μέγα Αλέξανδρο και τον Φίλιππο, 2.000 πριν, είναι απλώς γελοία...». Ο καθηγητής Αρχιτεκτονικής **Μίροσλαβ Γκρουτσέφ** είναι μια πολύ γνωστή προσωπικότητα στην πατρίδα του. Είναι ο άν-

σήμερα αποτελεί το κράτος των Σκοπίων πριν από το 1944 και πώς δημιουργήθηκε η «μακεδονική» ταυτότητα; «Πριν από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, η περιοχή λεγόταν Βαρντάρσκα Μπανοβίνα, αλλά δεν ήταν χώρα, ήταν μία γεωγραφική και διοικητική περιοχή, όπως σήμερα η Μακεδονία είναι μια γεωγραφική και διοικητική περιοχή στη βόρεια Ελλάδα. Ετσι, πριν από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο δεν υπήρχε Μακεδονία ως πολιτειακή έννοια. Η Μακεδονία είναι μια γεωγραφική περιοχή που είχε πολλές πολιτικές αλλαγές. Τα σύνορα άλλαζαν πολύ γρήγορα μετά την πτώση της οθωμανικής αυτοκρατορίας», δηλώνει.

Ο Γκρουτσέφ εκφράζει διαχρονικά αυτές τις απόψεις και έχει τεθεί στο στόχαστρο των εθνικιστών. Ωστόσο, όταν ερωτάται για το τι νιώθει ο ίδιος, δεν αμφιταλαντεύεται για την απάντηση που πρέπει να δώσει. «Στο πιστοποιητικό γέννησής μου, το 1955, γράφει: Τόπος γέννησης: Δημοκρατία της Μακε-

δορίας. Μπορούμε να συνεχίσουμε ως καλοί γείτονες».

Σε αυτό το πλαίσιο, θεωρεί πως απαιτείται ο σεβασμός της πραγματικότητας. «Η πραγματικότητα είναι ότι είμαστε εδώ και το όνομά μας είναι αναγνωρισμένο από σχεδόν 140 κράτη. Έχουμε δικαίωμα, βάσει των διεθνών νόμων, να αυτοαποκαλούμαστε με το όνομα που χρησιμοποιούμε επίσημα εδώ και 70 χρόνια. Όμως, θέλουμε να λύσουμε το πρόβλημα με την Ελλάδα. Ετσι είμαστε έτοιμοι να κάνουμε συμβιβασμό και αποφασισμένοι να εγκαταλείψουμε τις αδιέξοδες θέσεις».

«Η σύνδεσή μας με τον Μ. Αλέξανδρο είναι απλώς γελοία»

Ο γνωστός Σκοπιανός καθηγητής Μίροσλαβ Γκρουτσέφ μιλά στη Realnews για την «ημερομηνία γέννησης» της γειτονικής χώρας, την... παράνοια των εθνικιστών, τη «Βαρντάρσκα Μπανοβίνα» και την ανάγκη του συμβιβασμού

θρωπος που σχεδίασε τη σημαία της ΠΓΔΜ, ενώ στο παρελθόν έχει διατελέσει δήμαρχος του κέντρου των Σκοπίων. Παράλληλα, αποτελεί το «κόκκινο πανί» για τους Σκοπιανούς εθνικιστές. Το 2016, σε βίντεο που ανέβασε στο διαδίκτυο, ανέφερε πως «η "Μακεδονία" δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της Γιουγκοσλαβίας του Τίτο». Στη συνέντευξη που παραχώρησε στη Realnews, ξεκαθαρίζει τι εννοούσε με τις δηλώσεις του, μιλά για τη «Βαρντάρσκα Μπανοβίνα», τους Σλάβους που δεν ήταν Μακεδόνες, αλλά και την ανάγκη για την αποδοχή της πραγματικότητας.

«Πριν από το 1944 δεν υπήρχε καμία Δημοκρατία της Μακεδονίας. Αυτή γεννήθηκε στις 2 Αυγούστου 1944. Το όνομά της τότε ήταν Λαϊκή Δημοκρατία, μετά Σοσιαλιστική Δημοκρατία και ήταν μέρος της Γιουγκοσλαβίας. Αυτά είναι αδιαμφισβήτητα ιστορικά γεγονότα», τονίζει ο Γκρουτσέφ, εξηγώντας πως «στη χώρα μου, είμαι εναντίον των εθνικιστών που βάζουν στο έθνος μας την προοπτική της αιωνιότητας, σαν να είμαστε εδώ από την αρχή του χρόνου, ή ακόμα και πριν από αυτήν. Όλα τα έθνη-κράτη είναι προϊόντα συγκεκριμένων πολιτικών και ιστορικών συνθηκών. Έχουν ημερομηνίες γέννησης, από το Σύνταγμα τους ή από άλλες πράξεις».

«Βαρντάρσκα»

Ποιο, όμως, ήταν το όνομα της περιοχής που

δονίας. Εθνικότητα: Μακεδόνας. Αυτό είναι ιστορία. Όλοι οι συμπατριώτες μου που γεννήθηκαν μετά το 1944 έχουν τα ίδια πιστοποιητικά. Δεν υπάρχει αμφιβολία στον οποιονδήποτε πολίτη αυτής της χώρας το τι είναι».

Αυτό σημαίνει πως όσοι γεννήθηκαν πριν από τη δεκαετία του 1940 δεν θεωρούσαν τους εαυτούς τους «Μακεδόνες»; «Αρκετοί θεωρούσαν τους εαυτούς τους "Μακεδόνες" και το 1930. Λιγότεροι το 1920 και ακόμα λιγότεροι στις αρχές του 20ού αιώνα. Αλλά αυτό συμβαίνει παντού, η εθνική συνείδηση αναπτύσσεται σταδιακά».

Ο Γκρουτσέφ προσθέτει ότι η ιδέα της «μακεδονικής ταυτότητας» δημιουργήθηκε από μια ελίτ κατοίκων της περιοχής, τον 19ο αιώνα. «Το έθνος των "Μακεδόνων" υπήρχε και πριν από το 1944, διότι έχουμε βιβλία και κείμενα στη γλώσσα μας. Τότε, βέβαια, λίγοι αποκαλούσαν τη γλώσσα μας "μακεδονική". Ήταν μορφωμένοι άνθρωποι που είχαν τη δική τους άποψη και την κατέγραψαν. Αυτό ξεκίνησε τον 19ο αιώνα. Υπάρχουν επιστολές, βιβλία και έγγραφα του 19ου αιώνα ότι οι άνθρωποι αυτής της περιοχής αυτοαποκαλούνται "Μακεδόνες"».

Από τη συζήτηση δεν θα μπορούσε να λείπει ο σχολιασμός της δήλωσης του πρώτου Προέδρου της ΠΓΔΜ, **Κίρο Γκλιγκόροφ**, περί Σλάβων που ήρθαν σε αυτήν την περιοχή των Βαλκανίων τον 6ο αιώνα. «Κανείς δεν γνωρίζει πραγματικά πότε ήλθαν οι πρόγονοί του στη χώρα όπου κατοικεί. Όμως, ναι, έχουμε τα επιστημονικά δεδομένα ότι οι Σλάβοι εγκαταστάθηκαν εδώ τον 6ο αιώνα. Είμαστε μέρος αυτής της εθνικής ομάδας, που τον 6ο αιώνα δεν αυτοαποκαλούνταν "Μακεδόνες". Είμαστε "Μακεδόνες" από τη γέννηση της Μακεδονικής Δημοκρατίας».

Παρ' όλα αυτά, ο Γκρουτσέφ είναι υπέρ ενός συμβιβασμού και δεν παραλείπει να επισημάνει ότι δεν υπάρχουν αλυτρωτικές βλέψεις. «Το όνομά μας είναι κάτι που δεν θέλουμε να αλλάξουμε. Οι Έλληνες λένε ότι η Μακεδονία είναι μόνο ελληνική. Εμείς, όμως, δεν μιλάμε για αυτήν τη Μακεδονία. Δεν έχουμε καμία βλέψη, πολιτική, ιστορική ή γεωγραφική, πέραν των συνόρων μας». Ποια πιστεύει, λοιπόν, ότι είναι η δέουσα λύση; «Η καλύτερη λύση θα είναι αυτή που είναι το ίδιο καλή ή το ίδιο κακή για τις δύο πλευρές, ώστε να

ΓΙΑ ΤΑ ΑΓΑΛΜΑΤΑ

«Να απομακρυνθούν όπως τα ναζιστικά μνημεία»

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ Ζάεφ έχει συμπεριλάβει τον Γκρουτσέφ στην επιτροπή για την αναθεώρηση του σχεδίου «Σκόπια 2014», βάσει του οποίου η πρωτεύουσα της ΠΓΔΜ γέμισε με αγάλματα γιγαντιαίων διαστάσεων. Η θέση του είναι κάθετα υπέρ της απομάκρυνσης των αγαλμάτων, τα οποία δεν διατάζει να παρομοιάσει με τα μνημεία της ναζιστικής Γερμανίας. «Η εισήγησή μου είναι να απομακρύνουμε αυτά τα αγάλματα που αποτελούν έγκλημα της προηγούμενης κυβέρνησης. Η τοποθέτησή τους αποτελεί επίθεση στον δημόσιο χώρο και ψευδή εκδοχή της ιστορίας και της εθνικής μας ταυτότητας», τονίζει, προσθέτοντας: «Η αποκαθίωση των αγαλμάτων είναι αναγκαία, όπως η απομάκρυνση των ναζιστικών μνημείων από τη Γερμανία, μετά το 1945».